

**KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS BENDROJO
LAVINIMO MOKYKLŲ MOKINIŲ PROFILAKTINIŲ
SVEIKATOS PATIKRINIMŲ 2015 M. DUOMENŲ ANALIZĖ**

Parengė:

Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuro
Visuomenės sveikatos specialistė Sandra Baranauskaitė

Klaipėda, 2016

ĮVADAS

Vienas svarbiausių sveikatos raidos tarpinių yra vaikystė ir paauglystė. Tuo laikotarpiu vaiko elgsenos ir gyvenenos ypatybės turi labai didelės reikšmės vėlesnio gyvenimo kokybei. Šeima ir mokykla vaikui turi padėti suprasti, kad sveikata yra vertybė, kurią reikia saugoti bei kontroliuoti.

Kasmetiniai mokinių profilaktiniai patikrinimai atliekami vadovaujantis Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2000 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. 301 „Dėl profilaktinių sveikatos tikrinimų sveikatos priežiūros įstaigose“.

Duomenys apie mokinių sveikatos būklę gaunami iš statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ (toliau – Vaiko sveikatos pažymėjimas), patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. V-951 „Dėl statistinės apskaitos formos Nr. 027-1/a „Vaiko sveikatos pažymėjimas“ patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 3-38; 2013, Nr. 52-2611).

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 patvirtintos Lietuvos higienos normos HN 21:2011 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (Žin., 2011, Nr. 103-4858) 98 punkte nurodyta, kad mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi užtikrinti, kad mokiniai iki 18 metų ugdymo procese dalyvautų pasitikrinę sveikatą ir pateikę vaiko sveikatos pažymėjimą, ne anksčiau kaip prieš metus. Naujoje mokykloje pradėję mokytis mokiniai vaiko sveikatos pažymėjimą turi pateikti iki einamųjų metų rugsėjo 15 d.

Mokinių sveikatos būklės duomenys naudojami mokinių sveikatos duomenų rinkimui, kaupimui, analizei ir vertinimui. Atsižvelgiant į mokinių sveikatos problemas yra kryptingai planuojama ir įgyvendinama sveikatos priežiūra bendrojo lavinimo mokyklose, organizuojamos tikslios sveikatos stiprinimo priemonės, susijusios su ligų ir traumų profilaktika. Mokinių sveikatos duomenų kaupimui yra naudojama stebėsenos programa „Sveikatos biurų sistema“.

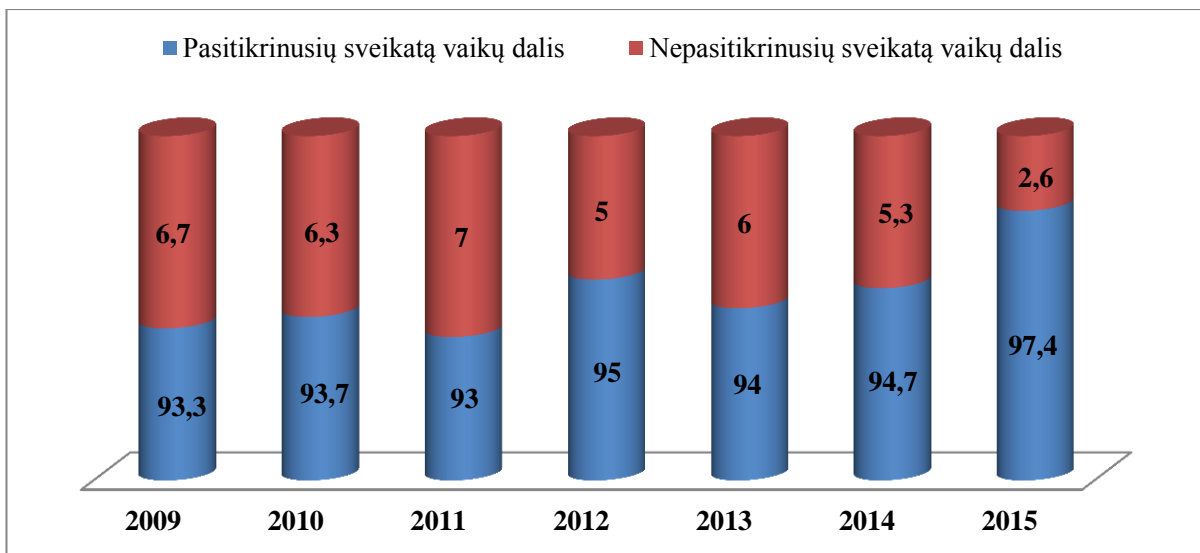
Tikslas – įvertinti Klaipėdos miesto savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų mokinių sveikatos būklę bei jos pokyčius.

Uždaviniai:

1. Išanalizuoti mokinių sveikatos būklę, atsižvelgiant į klasių grupes.
2. Išanalizuoti mokinių sveikatos būklės pokyčius.
3. Pateikti rekomendacijas mokinių sveikatos problemoms spręsti.

1. Profilaktiškai pasitikrinusių sveikatą ir visiškai sveikų mokinių pokyčiai

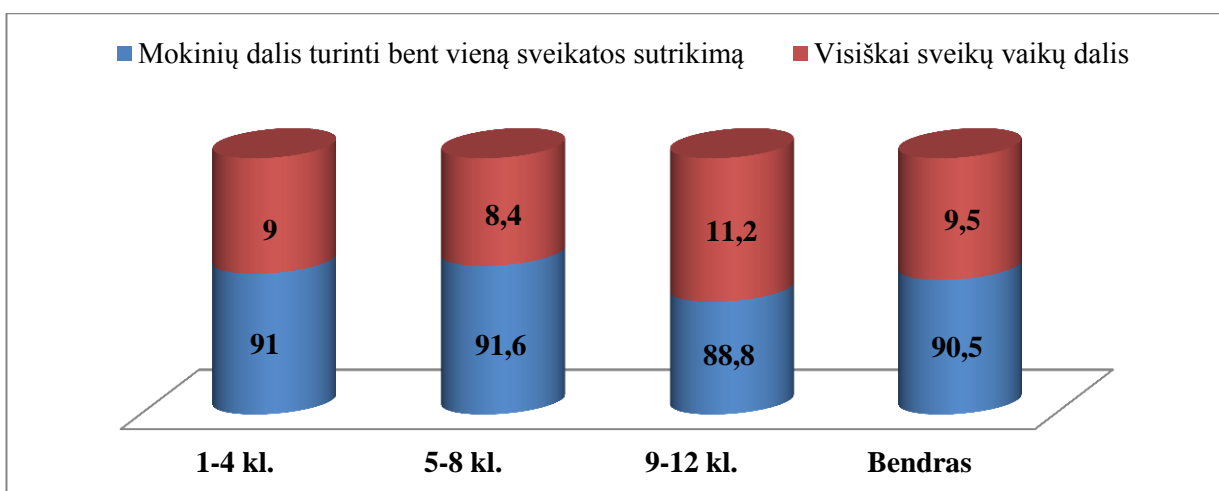
2015/2016 m. m. pradžioje Klaipėdos bendrojo lavinimo mokyklose mokėsi 18 029 mokiniai, iš jų profilaktiškai sveikatą pasitikrino ir vaiko sveikatos pažymėjimus į bendrojo lavinimo mokyklas pateikė 17 569 arba 97,4 proc. mokinių (žr. 1 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

1 pav. Sveikatą profilaktiškai pasitikrinusiųjų ir nepasitikrinusiųjų mokinių dalis 2009–2015 m. (proc. nuo visų mokinių)

2015 m. iš profilaktiškai sveikatą pasitikrinusių mokinių, visiškai sveiki mokiniai¹ sudarė 9,5 proc. Didžiausia visiškai sveikų mokinių dalis buvo 9–12 klasių grupėje – 11,2 proc. (žr. 2 pav.).

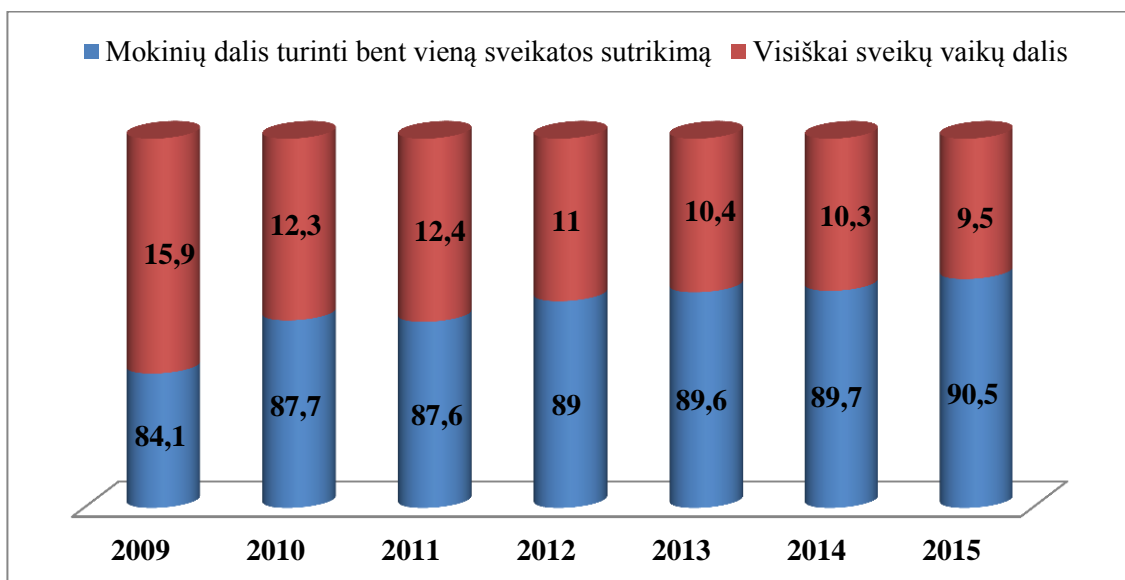

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

2 pav. Mokinių dalis, kuri yra visiškai sveika, ir kuri turi nors vieną sveikatos sutrikimą, pagal klasių grupes 2015 m. (proc. nuo pasitikrinusiųjų)

¹ Visiškai sveikas mokinys, neturi visiškai jokio sutrikimo bei nustatytos diagnozės.

Išanalizavus visiškai sveikų mokinių procentinės dalies pokyčius 2009–2015 m. laikotarpiu matyti, kad 2015 m., iš pasitikrinusiųjų sveikatą mokinių, visiškai sveikų mokinių dalis sudarė mažiausią dalį analizuojamu laikotarpiu (9,5 proc.) (žr. 3 pav.).

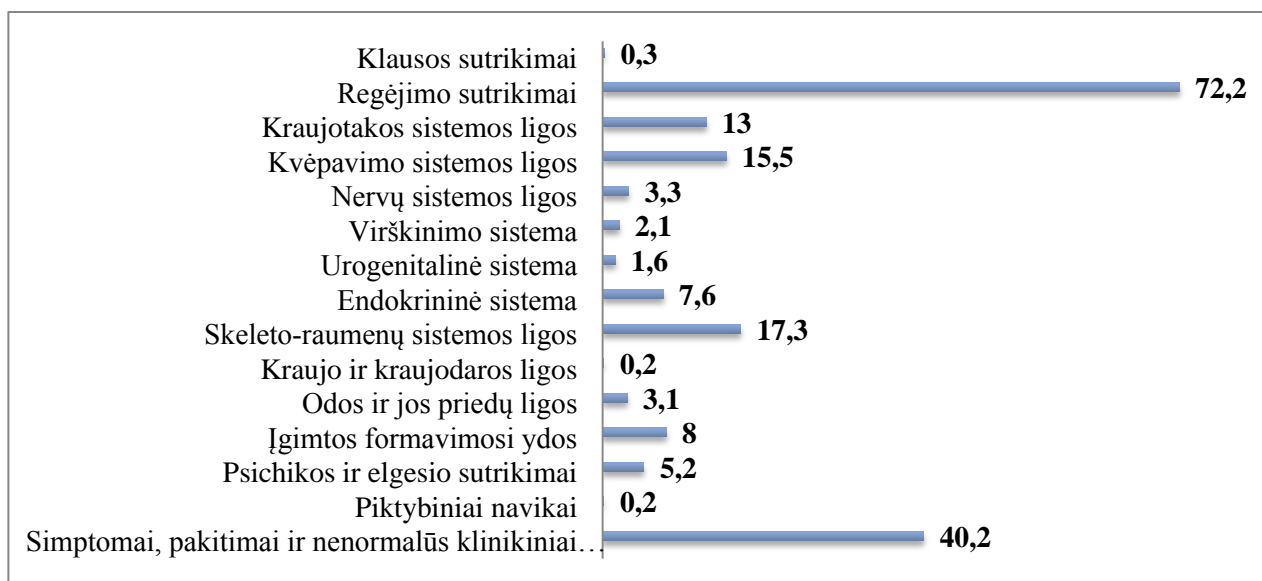

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

3 pav. **Mokinių dalis, kuri yra visiškai sveika, ir kuri turi nors vieną sveikatos sutrikimą, pagal klasių grupes 2009–2015 m. (proc. nuo pasitikrinusiųjų)**

2. Mokinių sveikatos būklė ir jos pokyčiai

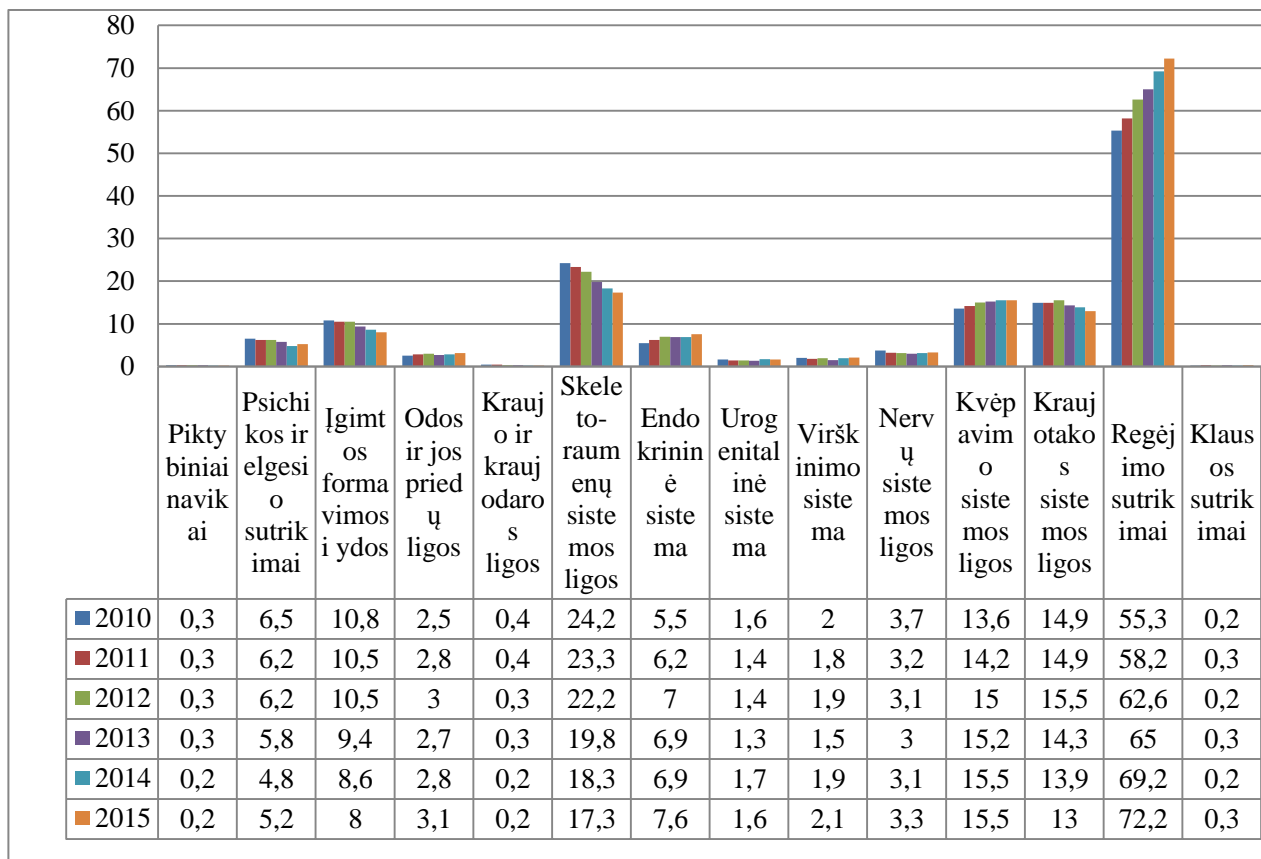
Tarp Klaipėdos miesto bendrojo lavinimo mokyklų mokinių, kurie 2015 m. profilaktiškai pasitikrino sveikatą, daugiausia diagnozuota regėjimo sutrikimų (72,2 proc.), simptomai, pakitimai ir nenormalūs klinikiniai radiniai (40,2 proc.), jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos (17,3 proc.) bei kvėpavimo sistemos (15,5 proc.) sutrikimų (žr. 4 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

4 pav. **Mokinių skaičius su tam tikromis ligomis ir sutrikimais 2015 m. (proc. nuo pasitikrinskiųjų mokinių)**

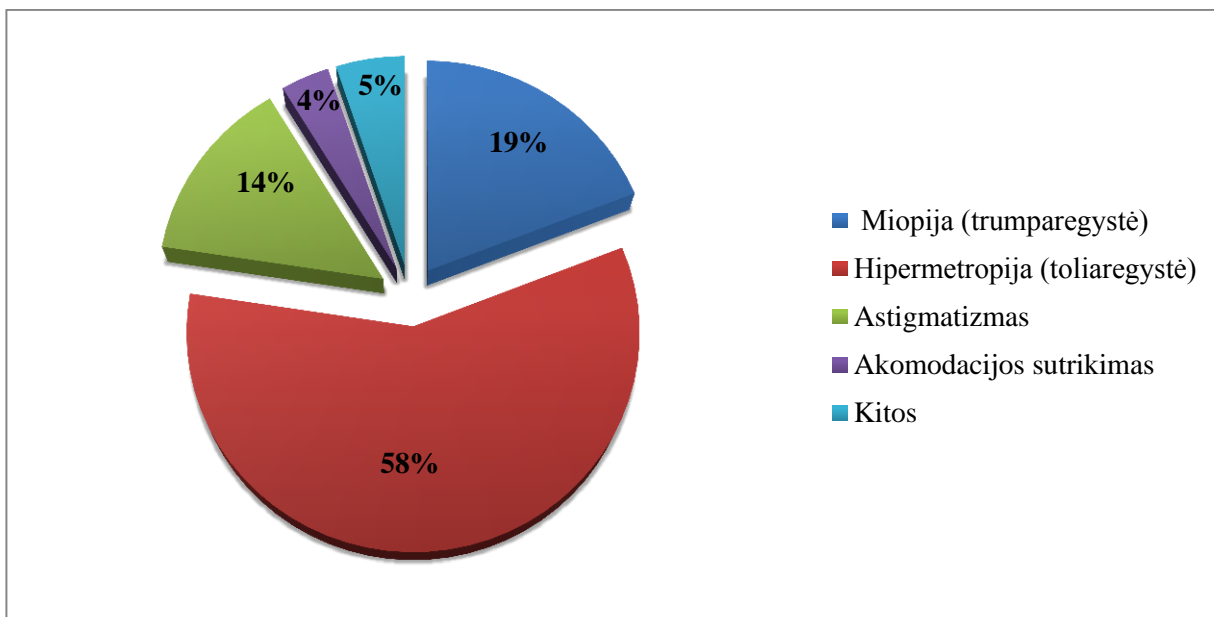
Nuo 2010 m. iki 2015 m. vis didesnė mokinių dalis turėjo regėjimo sutrikimų (atitinkamai nuo 55,3 proc. iki 72,2 proc.) ir kvėpavimo sistemos ligų (atitinkamai nuo 13,6 proc. iki 15,5 proc. (žr. 5 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

5 pav. **Mokinių dalis su tam tikromis ligomis ir sutrikimais 2010–2015 m. (proc. nuo pasitikrinskiųjų mokinių)**

Regėjimo sutrikimai. 2015 m. Klaipėdos miesto bendrojo lavinimo mokyklose 12 692 (72,2 proc.) profilaktiškai sveikatą patikrinę mokiniai turėjo regėjimo sutrikimų. Diagnozuotų regėjimo sutrikimų atvejų struktūroje dominuoja toliaregystė (58,3 proc.), trumparegystė (19,1 proc.) ir astigmatizmas (13,9 proc.) (žr. 6 pav.).

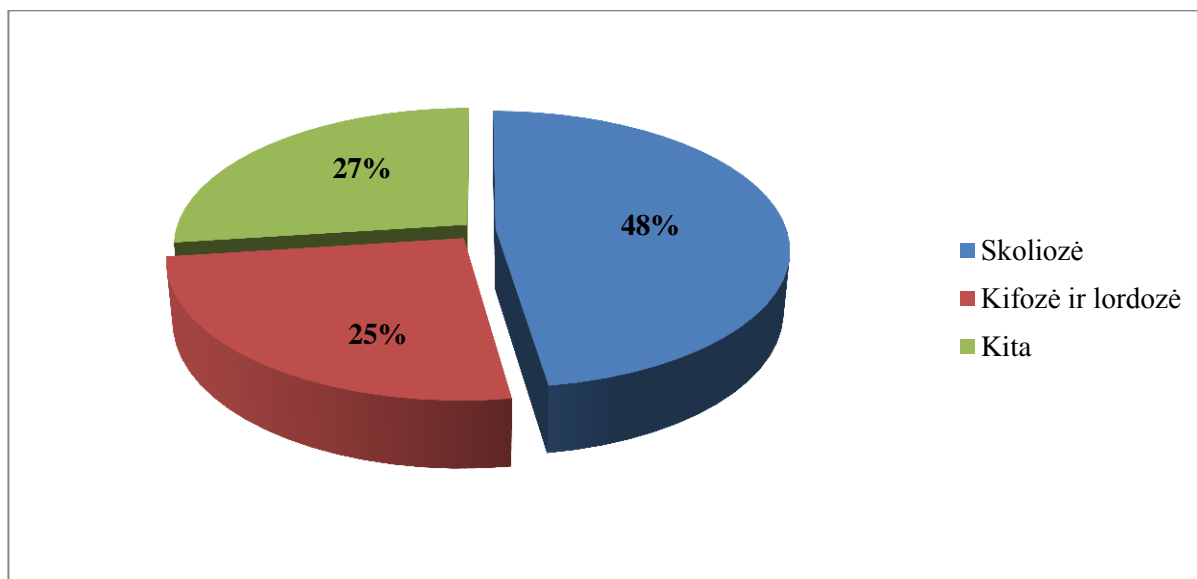

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

6 pav. Regėjimo sutrikimų struktūra 2015 m. (proc.)

Trumparegystė (miopija) yra akių refrakcijos yda, kai žmogus prastai mato tolimus daiktus, nes jų vaizdas susidaro prieš tinklainę, o toliaregystė (hipermetropija) yra akių refrakcijos yda, kai matomų objektų vaizdas susidaro už tinklainės, todėl žmogus gerai mato toli esančius daiktus, tačiau blogai – esančius arti. Astigmatizmas – tai tokia regos būklė, kai skirtingose plokštumose skiriasi akies optinės sistemos spindulių laužiamoji geba.

Jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligos. 2015 m. 3 041 (17,3 proc.) profilaktiškai sveikatą patikrinę mokiniai turėjo jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligų. Diagnozuotų jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligų struktūroje dominuoja skoliozė, kifoze ir lordozė – atitinkamai 47,7 proc. ir 25,3 proc. (žr. 7 pav.).

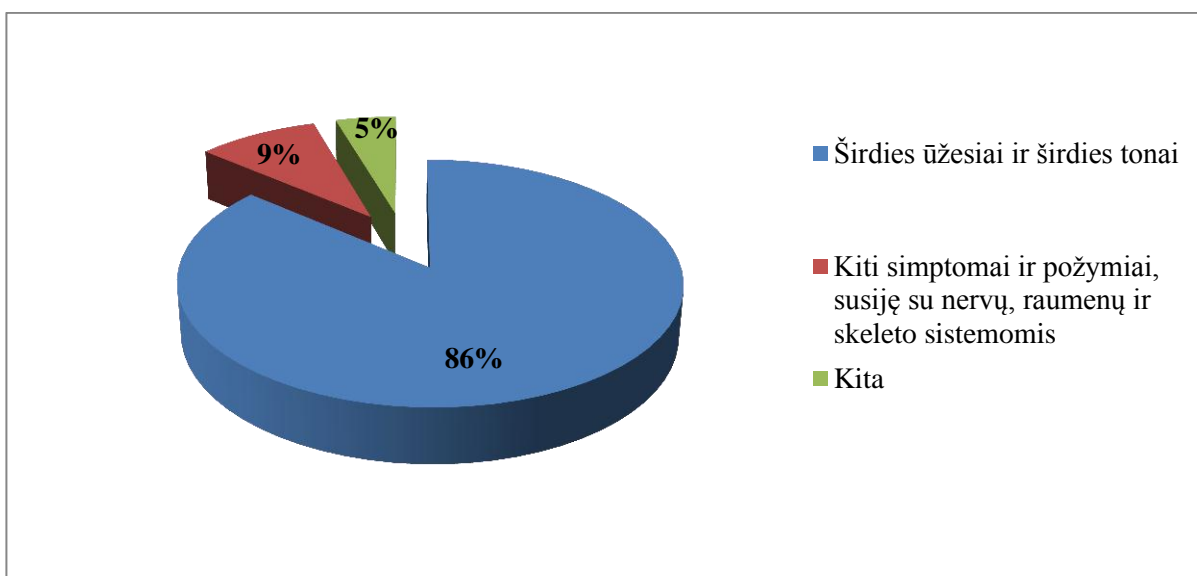

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

7 pav. Jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligų struktūra 2015 m. (proc.)

Jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos funkcionavimo sutrikimai dažniausiai išryškėja vaiko augimo periodu. Lordozė yra stuburo išlinkimas į priekį, o kifozė – stuburo išlinkimas atgal, skoliozė – tai stuburo išlinkimas į šoną, kuris sukelia vidinius žmogaus organų funkcijos sutrikimus – nukenčia kvėpavimo ir nervų sistema, sutrinka širdies veikla, pablogėja skrandžio ir žarnyno veikla.

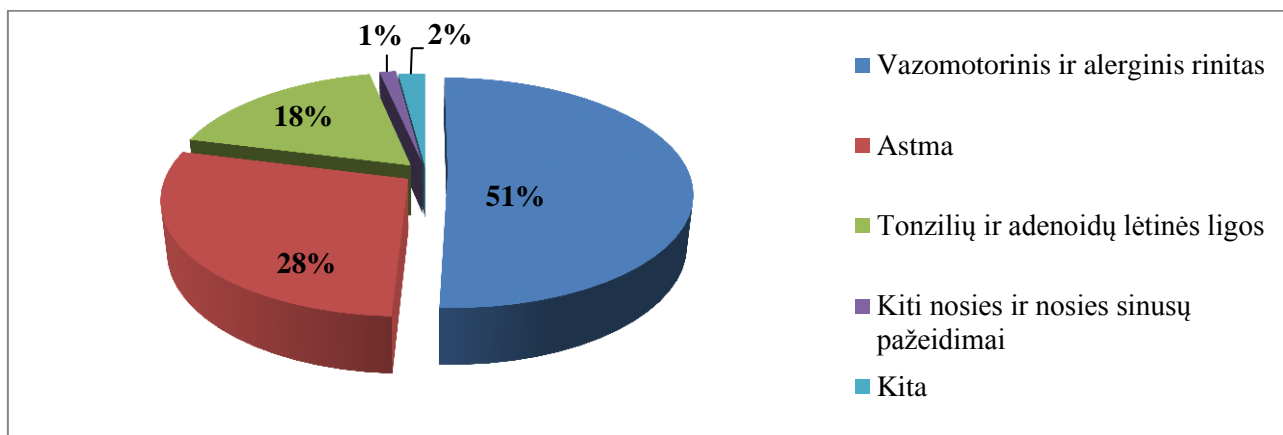
Simptomai, požymiai ir nenormalūs klinikiniai bei laboratoriniai radiniai, neklasifikuojami kitur. 2015 m. Klaipėdos miesto bendrojo lavinimo mokyklose 7 071 (40,2 proc.) profilaktiškai sveikatą pasitikrinusių mokinių turėjo simptomų, požymių ir nenormalių radinių. Diagnozuotų šios sveikatos sutrikimų grupės struktūroje dominuoja širdies užvesiai ir širdies tonai – 86,2 proc. (žr. 8 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

8 pav. **Simptomų, požymių ir nenormalių klinikinių bei laboratorinių radinių struktūra 2015 m. (proc.)**

Kvėpavimo sistemos ligos. 2015 m. Klaipėdos miesto bendrojo lavinimo mokyklose 2 732 (15,5 proc.) profilaktiškai sveikatą patikrinusių mokinių turėjo kvėpavimo sistemos ligų. Diagnozuotų kvėpavimo sistemos ligų struktūroje dominuoja vazomotorinis ir alerginis rinitas – 51,4 proc. (žr. 9 pav.).

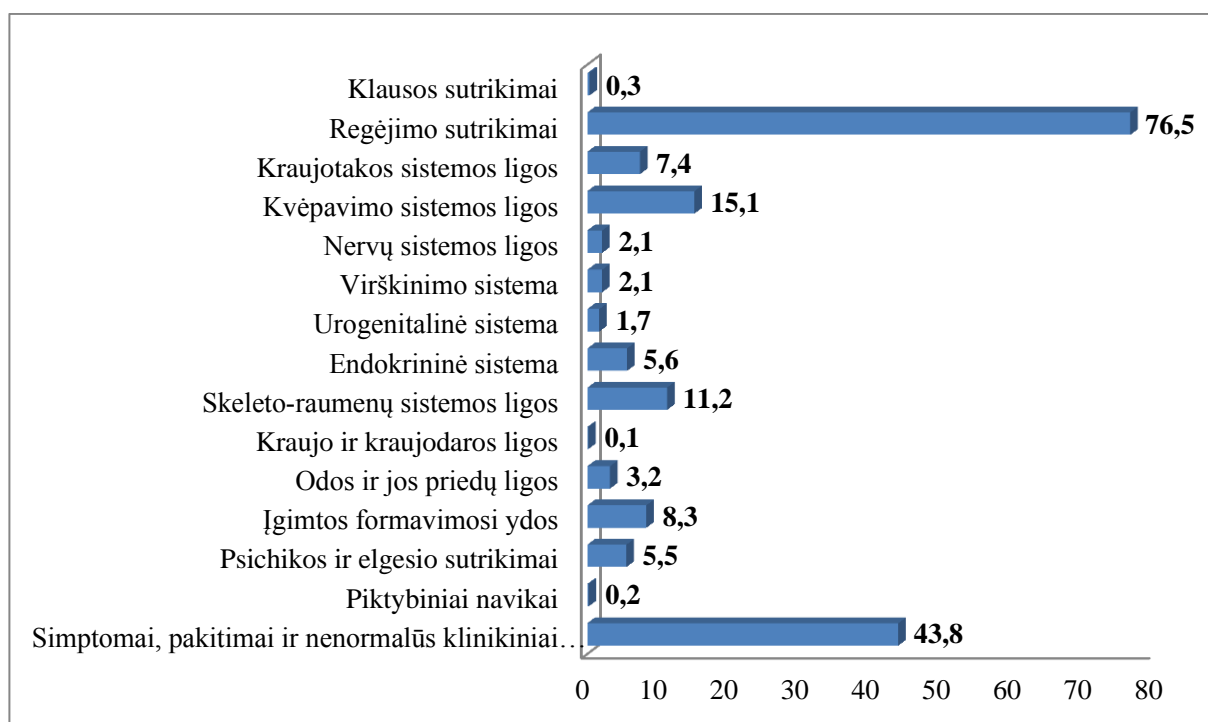

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

9 pav. **Kvėpavimo sistemos ligų struktūra 2015 m. (proc.)**

1–4 klasių grupės mokinių sveikatos būklė ir jos pokyčiai

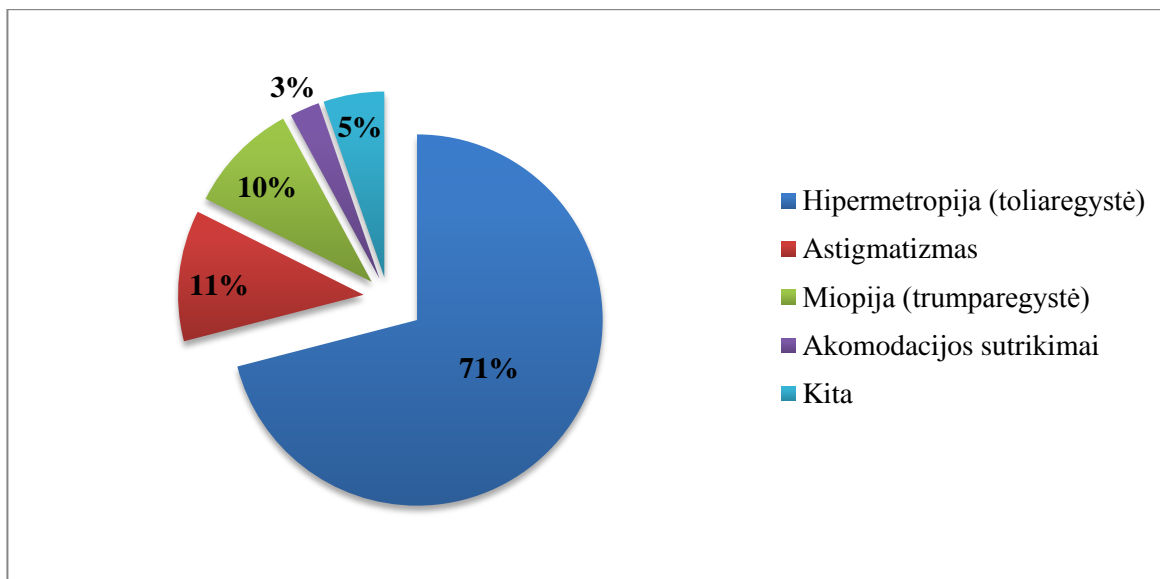
1–4 klasių grupės mokinių pagrindinės sveikatos problemos: regėjimo sutrikimai (76,5 proc.), kvėpavimo sistemos ligos (15,1 proc.) bei jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligos (11,2 proc.) (žr. 10 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

10 pav. 1–4 klasių mokinių skaičius su tam tikromis ligomis ir sutrikimais 2015 m. (proc. nuo pasitikrinusiųjų mokinių)

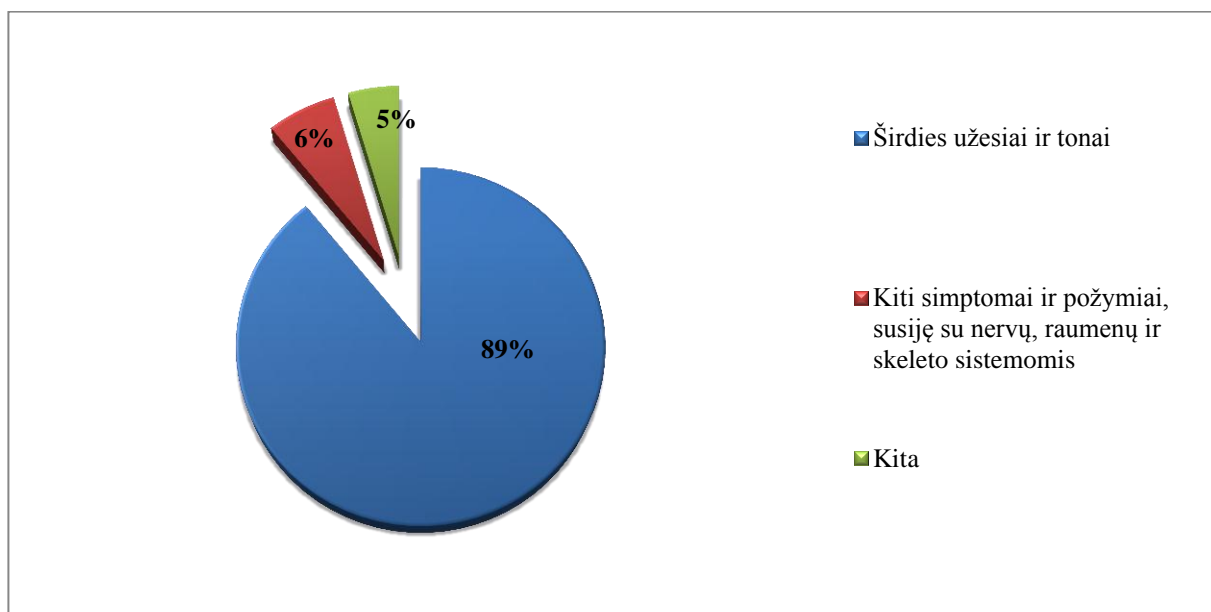
Regėjimo sutrikimai. 2015 m. 5 645 (76,5 proc.) profilaktiškai sveikatą pasitikrinusių 1–4 klasių grupės mokinių rega buvo sutrikusi. Diagnozuotų regos sutrikimų atvejų struktūroje dominuoja toliaregystė (70,9 proc.), astigmatizmas (11,4 proc.) ir trumparegystė (9,7 proc.) (žr. 11 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

11 pav. 1–4 klasių grupės mokinių regėjimo sutrikimų struktūra 2015 m. (proc.)

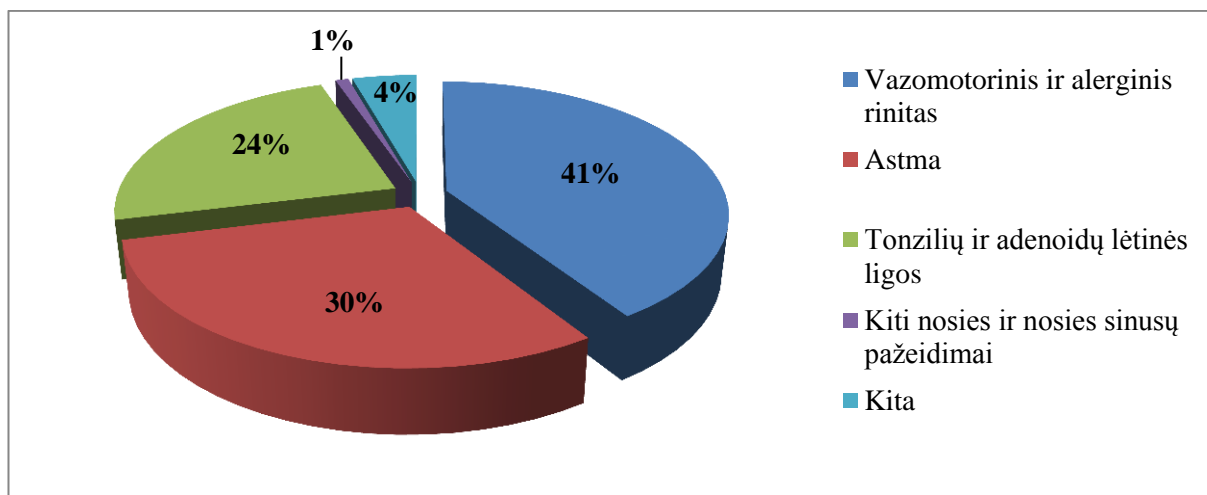
Simptomai, požymiai ir nenormalūs klinikiniai bei laboratoriniai radiniai, neklasifikuojami kitur. 2015 m. 3 233 (43,8 proc.) profilaktiškai sveikatą pasitikrinusių 1–4 klasių grupės mokinių turėjo simptomų, požymių ir nenormalių radinių. Diagnozuotų šios sveikatos sutrikimų grupės struktūroje dominuoja širdies užėsiai ir širdies tonai – 89,03 proc. (žr. 12 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

12 pav. **1–4 klasių grupės mokinių simptomų, požymių ir nenormalių klinikinių bei laboratorinių radinių struktūra 2015 m. (proc.)**

Kvėpavimo sistemos ligos. 2015 m. 1 112 (15,1 proc.) profilaktiškai sveikatą pasitikrinę 1–4 klasių grupės mokiniai turėjo kvėpavimo sistemos ligų. Išanalizavus diagnozuotų kvėpavimo sistemos ligų struktūrą, matyti, jog struktūroje dominuoja vazomotorinis ir alerginis rinitas (40,8 proc.), astma (30,3 proc.) bei tonzilių ir adenoidų lėtinės ligos (23,5 proc.) (žr. 13 pav.).

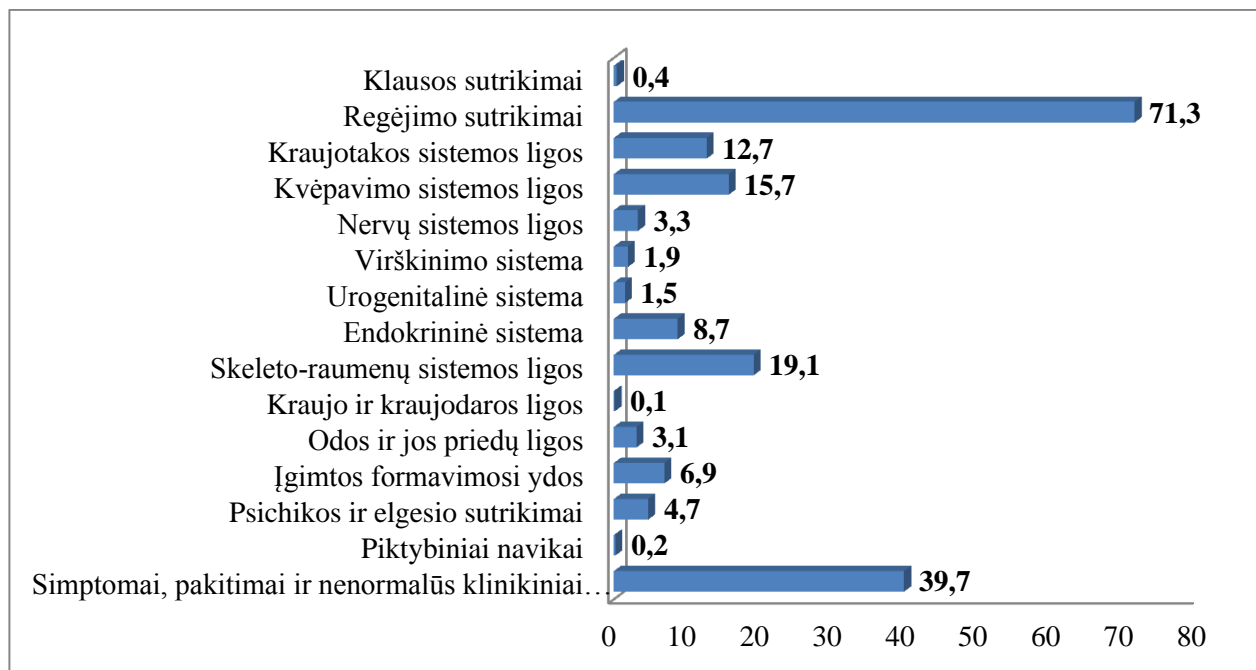

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

13 pav. **1–4 klasių grupės mokinių kvėpavimo sistemos ligų struktūra 2015 m. (proc.)**

5–8 klasių grupės mokinių sveikatos būklė ir jos pokyčiai

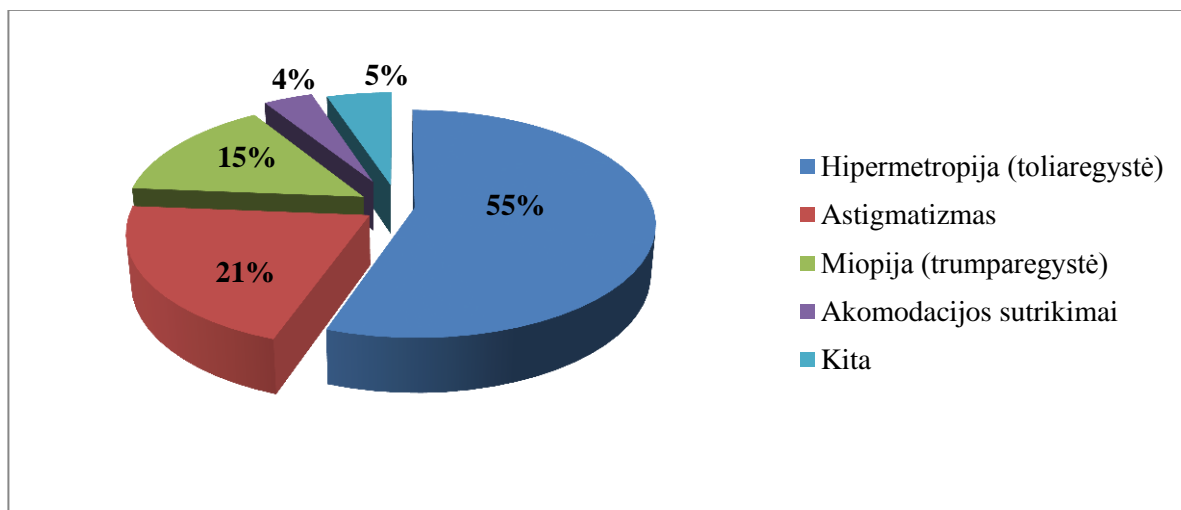
5–8 klasių grupės mokinių pagrindinės sveikatos problemos: regėjimo sutrikimai (71,3 proc.), jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligos (19,1 proc.) bei kvėpavimo sistemos ligos (15,7 proc.) (žr. 14 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

14 pav. 5–8 klasių mokinių skaičius su tam tikromis ligomis ir sutrikimais 2015 m. (proc. nuo patikrinusiųjų mokinių)

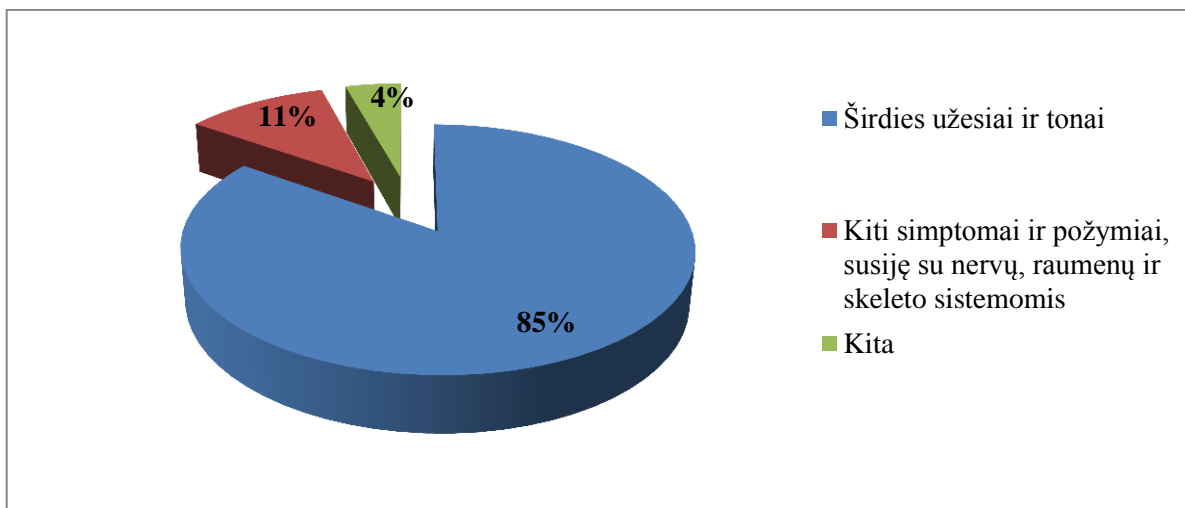
Regėjimo sutrikimai. 2015 m. 4 032 (71,3 proc.) profilaktiškai sveikatą patikrinusių 5–8 klasių grupės mokinių rega yra sutrikusi. Diagnozuotų regos sutrikimų atvejų struktūroje dominuoja toliaregystė (55,3 proc.), trumparegystė (20,9 proc.) ir astigmatizmas (14,7 proc.) (žr. 15 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

15 pav. 5–8 klasių grupės mokinių regėjimo sutrikimų struktūra 2015 m. (proc.)

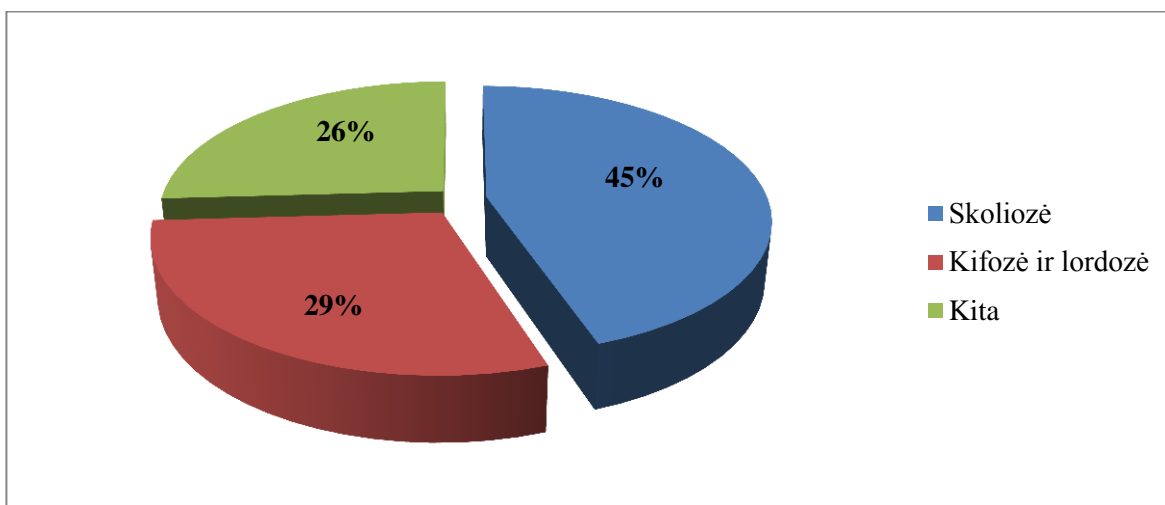
Simptomai, požymiai ir nenormalūs klinikiniai bei laboratoriniai radiniai, neklasifikuojami kitur. 2015 m. 2 247 (39,7 proc.) profilaktiškai sveikatą patikrinusių 5–8 klasių grupės mokinių turėjo simptomų, požymių ir nenormalių radinių. Diagnozuotų šios sveikatos sutrikimų grupės struktūroje dominuoja širdies užėsiai ir širdies tonai – 84,8 proc. (žr. 16 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

16 pav. 5–8 klasių grupės mokinių simptomų, požymių ir nenormalių klinikinių bei laboratorinių radinių struktūra 2015 m. (proc.)

Jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligos. 2015 m. 1 083 (19,1 proc.) profilaktiškai sveikatą patikrinę 5–8 klasių grupės mokiniai turėjo jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligų. Diagnozuotų jungiamojo audinio ir skeleto-raumenų sistemos ligų atvejų struktūroje dominuoja skoliozė (44,8 proc.) bei kifožė ir lordozė (29,3 proc.) (žr. 17 pav.).

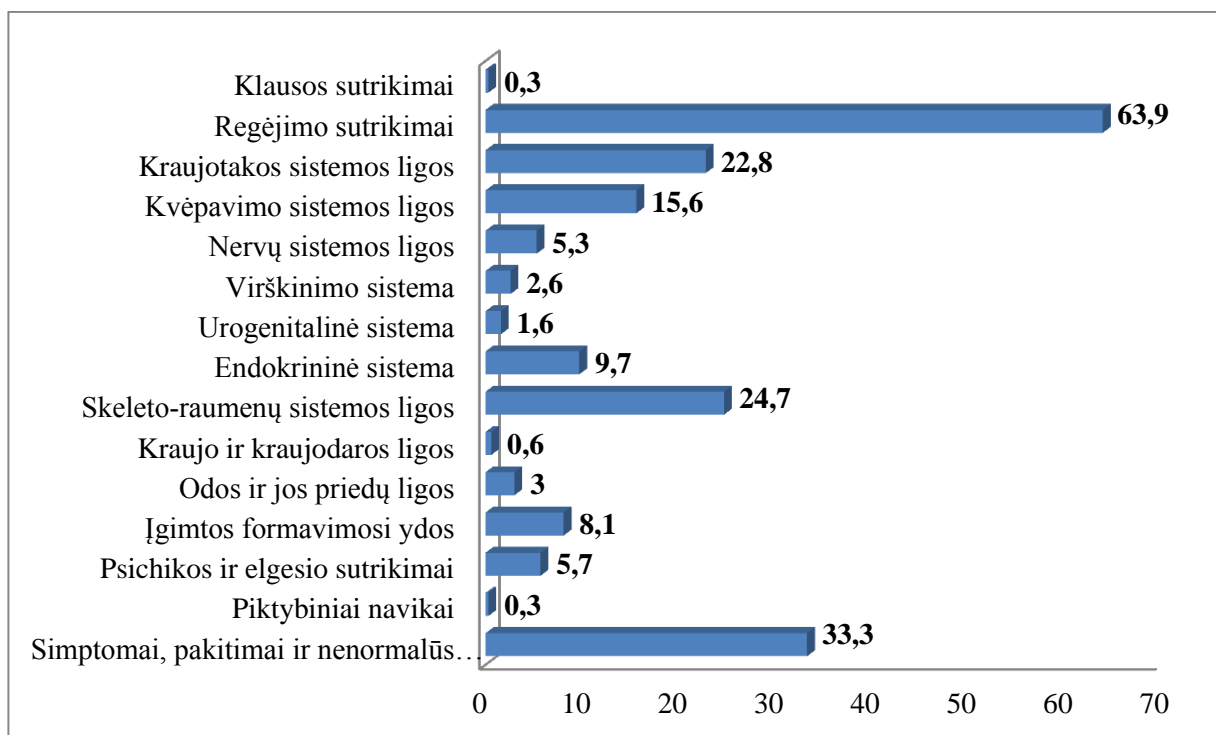

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

17 pav. 5–8 klasių grupės mokinių jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligų struktūra 2015 m. (proc.)

9–12 klasių grupės mokinių sveikatos būklė ir jos pokyčiai

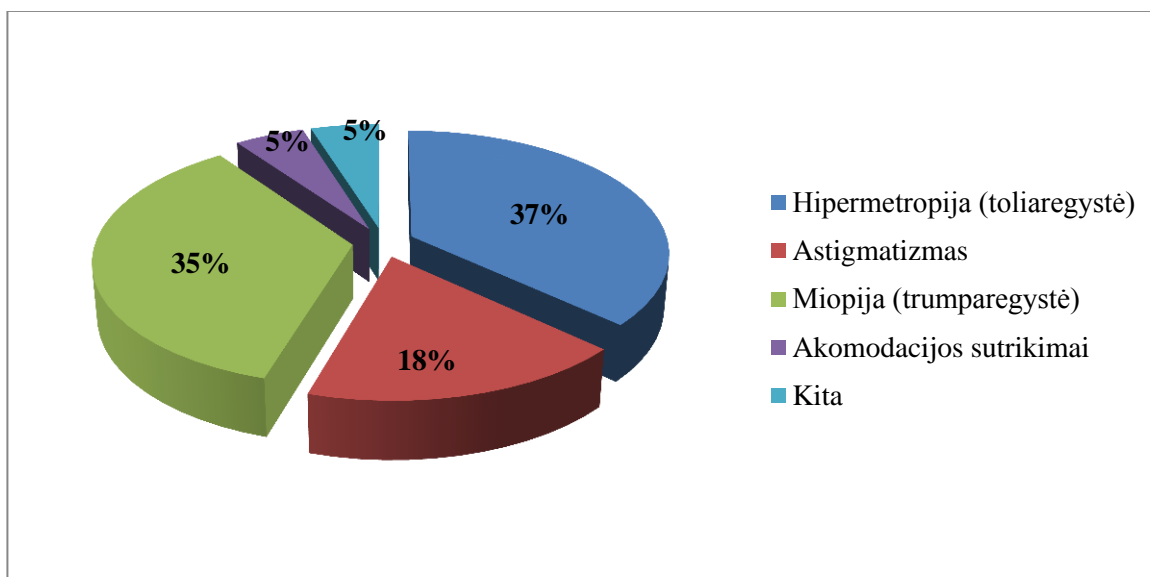
9–12 klasių grupės mokinių pagrindinės sveikatos problemos: regėjimo sutrikimai (63,9 proc.), jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos sutrikimai (24,7 proc.) ir kraujotakos sistemos ligos (22,8 proc.) (žr. 18 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

18 pav. 9–12 klasių mokinių skaičius su tam tikromis ligomis ir sutrikimais 2015 m. (proc. nuo pasitikrinusiųjų mokinių)

Regėjimo sutrikimai. 2015 m. 2 898 (63,9 proc.) profilaktiškai sveikatą pasitikrinusių 9–12 klasių grupės mokinių rega yra sutrikusi. Diagnozuotų regos sutrikimų atvejų struktūroje dominuoja trumparegystė (35,5 proc.), toliaregystė (36,8 proc.) ir astigmatizmas (17,8 proc.) (žr. 19 pav.).

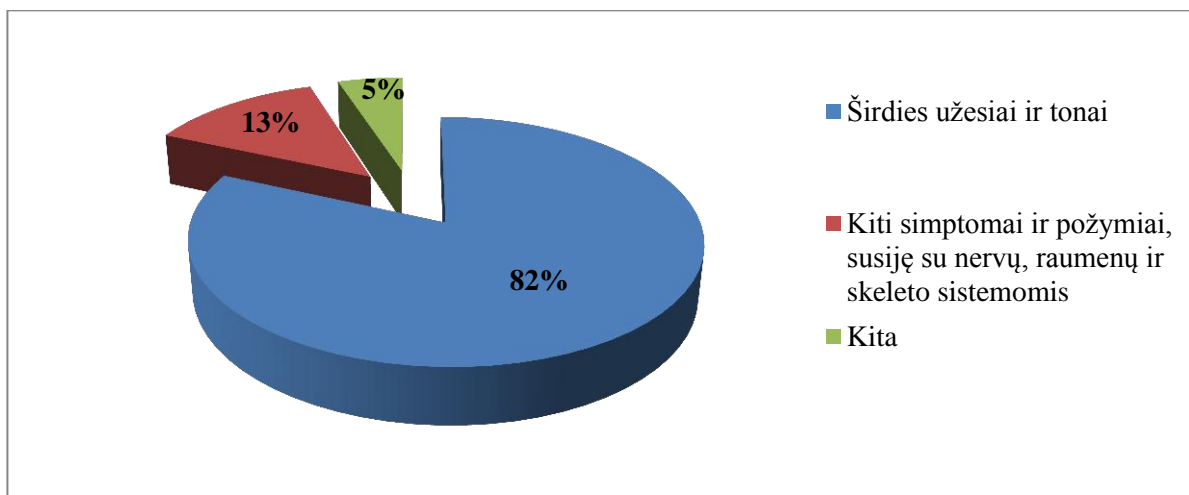

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

19 pav. 9–12 klasių grupės mokinių regėjimo sutrikimų struktūra 2015 m. (proc.)

Simptomai, požymiai ir nenormalūs klinikiniai bei laboratoriniai radiniai, neklasifikuojami kitur. 2015 m. 1 512 (33,4 proc.) profilaktiškai sveikatą pasitikrinusių 9–12 klasių grupės mokinių

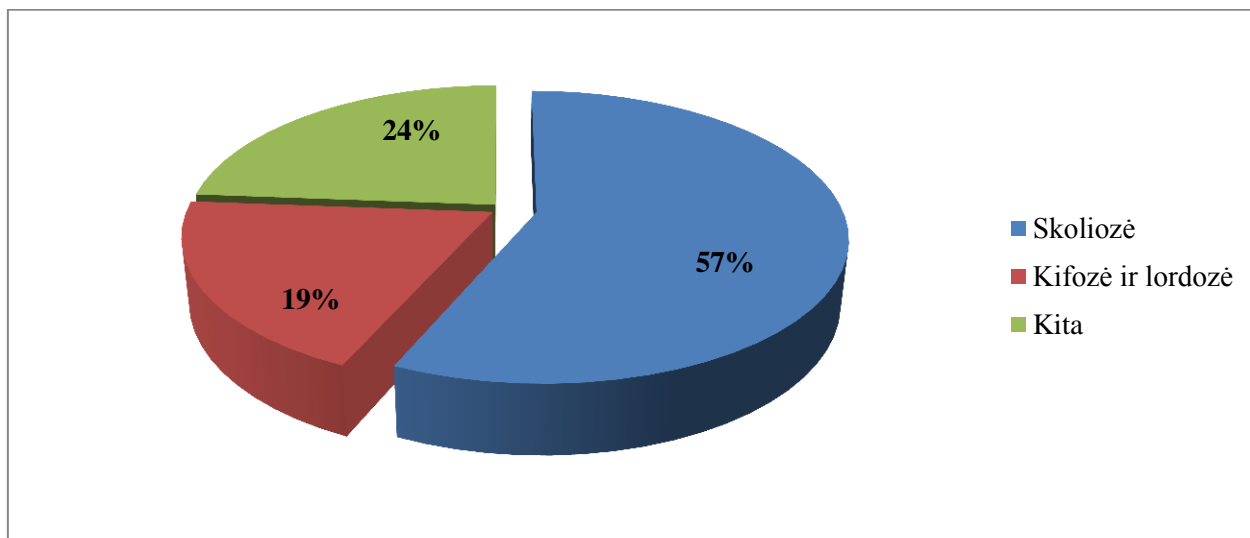
turėjo simptomų, požymių ir nenormalių radinių. Diagnozuotų šios sveikatos sutrikimų grupės struktūroje dominuoja širdies užėsiai ir širdies tonai – 81,6 proc. (žr. 20 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

20 pav. 9–12 klasių grupės mokinių simptomų, požymių ir nenormalių klinikinių bei laboratorinių radinių struktūra 2015 m. (proc.)

Jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligos. 2015 m. 1 118 (24,7 proc.) profilaktiškai sveikatą patikrinę 9–12 klasių grupės mokiniai turėjo jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligų. Išanalizavus diagnozuotų jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligų struktūrą, matyti, jog struktūroje dominuoja skoliozė (56,7 proc.) bei kifozė ir lordozė (19,5 proc.) (žr. 21 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

21 pav. 9–12 klasių grupės mokinių jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligų struktūra 2015 m. (proc.)

3. Mokinių pasiskirstymas pagal kūno masės indekso įvertinimą ir jo pokyčiai

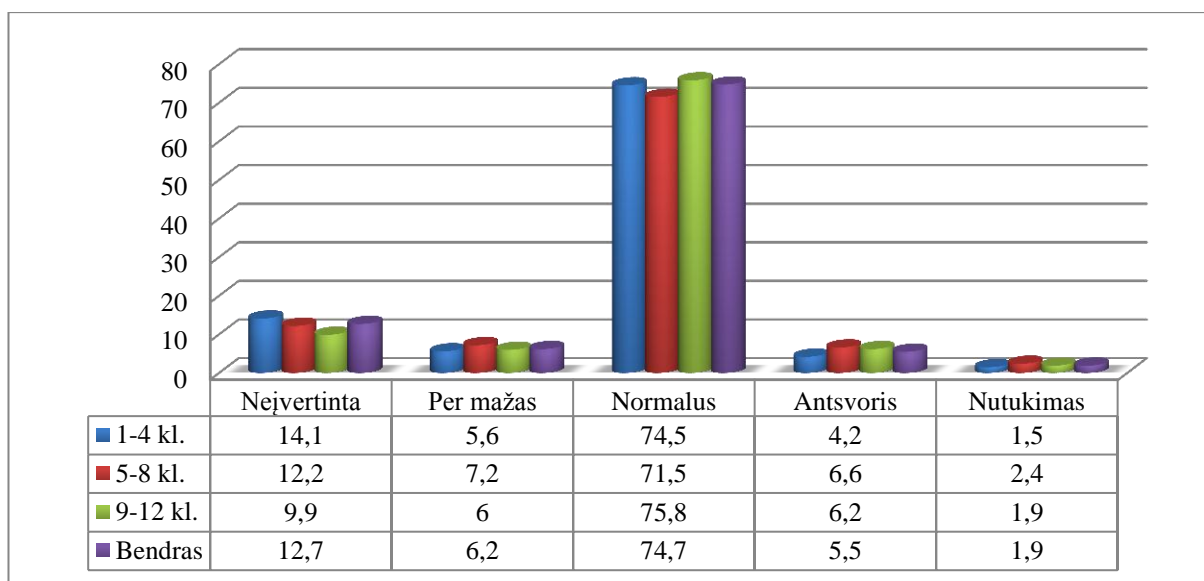
Išanalizavus mokinių pasiskirstymą pagal kūno masės indekso įvertinimą (toliau – KMI), iš 17 569 mokinių, kurie pasitikrino sveikatą, KMI buvo įvertintas 15 385 (87,6 proc. patikrinusių mokinių).

Normalus KMI. Išanalizavus mokinių pasiskirstymą pagal KMI įvertinimus, galima teigti, kad tarp patikrinusiųjų sveikatą mokinių, didžiausia procentinė dalis turi normalų KMI – 13 118 (74,7 proc. patikrinusiųjų) (žr. 22 pav.).

Per mažas KMI. Per mažas KMI įvertintas 1 106 (6,2 proc. patikrinusiųjų) mokinių. Didžiausia mokinių dalis, kuri turi per mažą KMI, yra tarp 5–8 klasių grupės mokinių – 409 (7,2 proc. 5–8 klasių mokinių) (žr. 22 pav.).

Atsvoris. Atsorio problemų turi 971 (5,5 proc. patikrinusiųjų) mokiniai. Didžiausia mokinių dalis, kuri turi atsorio problemų, yra tarp 5–8 klasių grupės mokinių – 375 (6,6 proc. 5–8 klasių mokinių) mokinių (žr. 22 pav.).

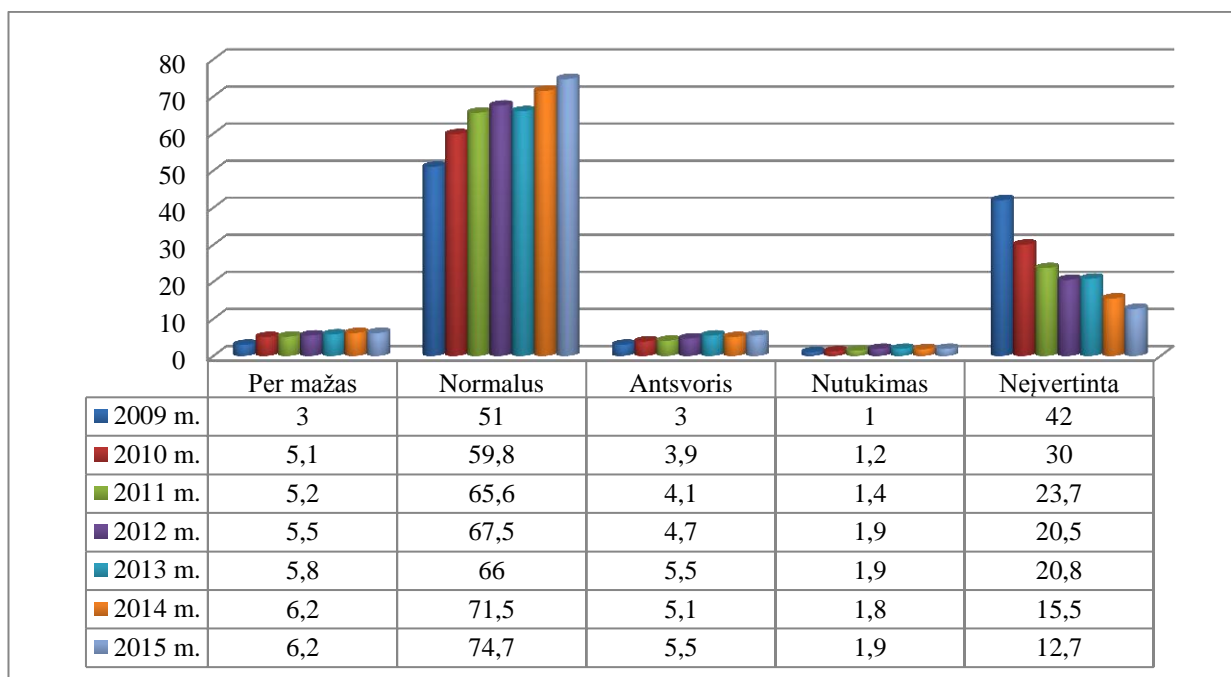
Nutukimas. Nutukimas nustatytas 337 (1,9 proc. patikrinusiųjų) mokiniams. Didžiausia mokinių dalis, kuri turi nutukimo problemų, yra tarp 5–8 klasių grupės mokinių – 136 (2,4 proc. 5–8 klasių mokinių) (žr. 22 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

22 pav. **Mokinių pasiskirstymas pagal kūno masės indekso įvertinimą ir klasių grupes 2015 m. (proc. nuo patikrinusiųjų)**

Išanalizavus mokinių pasiskirstymą pagal KMI įvertinimą nuo 2009 m. iki 2015 m. matyti, kad vis didesnė procentinė mokinių dalis turi per mažą svorį, o 2015 m. turinčių atsorio ir nutukimo problemų buvo daugiau lyginant su 2014 m. (žr. 23 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

23 pav. **Mokinių pasiskirstymas pagal kūno masės indekso įvertinimą 2009–2015 m. (proc. nuo patikrinusiųjų)**

4. Mokinių pasiskirstymas pagal fizinio aktyvumo grupes ir jų pokyčiai

Kiekvieno žmogaus augimas ir vystymasis priklauso nuo kasdieninio fizinio aktyvumo, kuris yra svarbi puikios sveikatos dalis. Per mažas fizinis aktyvumas yra vienas iš veiksnių, kuris sąlygoja antsvorio ir nutukimo atsiradimą.

Duomenys apie kiekvieno vaiko fizinio ugdymo grupę yra labai svarbūs, kadangi mokiniai, kurie turi tam tikrų organų sistemų sutrikimų, yra priskiriami į *specialiąją grupę*. Specialiai pritaikytas fizinis ugdymas ne tik stiprina tokių vaikų sveikatą bei skatina gerą fizinį vystymąsi. Į *parengiamąją fizinio ugdymo grupę* priskiriami mokiniai, kurie turi nedidelius sveikatos sutrikimus ar nėra fiziškai galintys dalyvauti pagrindinėje fizinio ugdymo grupėje. Mokiniai gali būti *atleidžiami* nuo kūno kultūros pamokų dėl ūmių ligų, paūmėjus lėtinėms ligoms, traumų ar operacijų. Atleidimo laikas priklauso nuo tam tikros ligos.

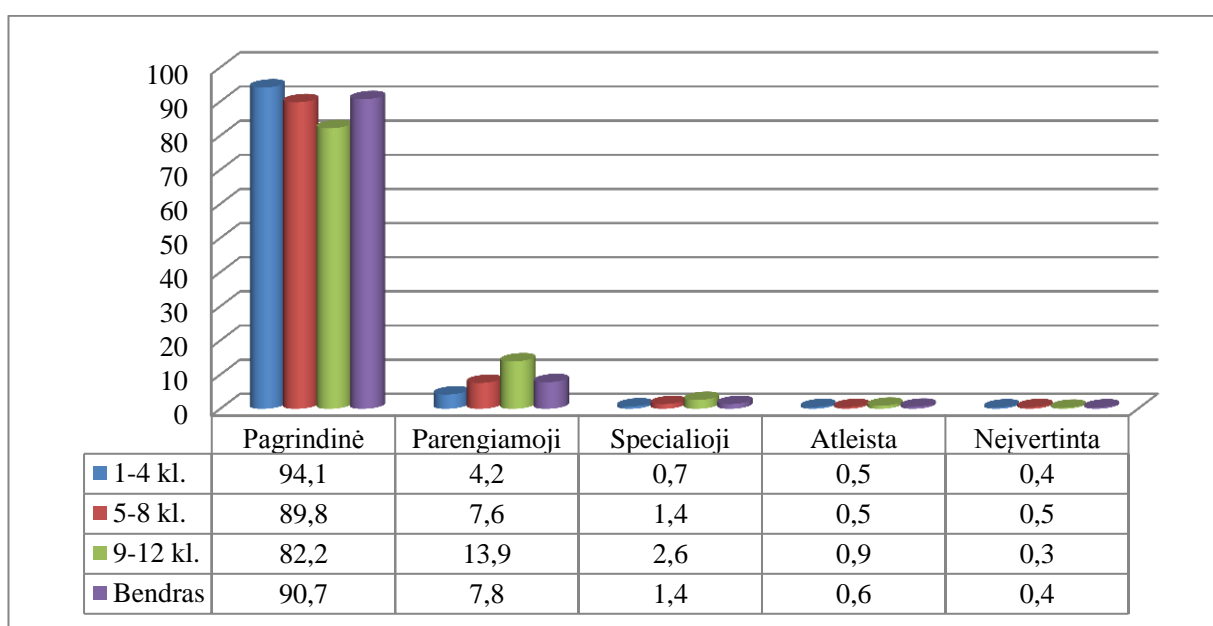
Pagrindinė fizinio aktyvumo grupė. Išanalizavus fizinio ugdymo grupes, akivaizdu, kad didžiausia mokinių dalis turi pagrindinę fizinio ugdymo grupę – 15 940 (90,7 proc. patikrinusiųjų) mokiniai. Didžiausia mokinių dalis, turinti pagrindinę fizinio ugdymo grupę, yra tarp 1–4 klasių mokinių – 6 946 (94,1 proc. 1–4 klasių mokinių) (žr. 24 pav.).

Parengiamoji fizinio aktyvumo grupė. Parengiamoji fizinio aktyvumo grupė nustatyta 1 373 (7,8 proc. patikrinusiųjų) mokiniams. Didžiausia patikrinusiųjų mokinių dalis, kuri turi

parengiamąją fizinio ugdymo grupę, yra tarp 9–12 klasių mokinių – 630 (13,9 proc. 9–12 klasių mokinių) (žr. 24 pav.).

Specialioji fizinio aktyvumo grupė. Specialioji fizinio aktyvumo grupė nustatyta 253 (1,4 proc. patikrinusiųjų) mokiniams. Didžiausia mokinių dalis, kuri turi specialiąją fizinio ugdymo grupę, yra tarp 9–12 klasių grupės mokinių – 118 (2,6 proc. 9–12 klasių mokinių) (žr. 24 pav.).

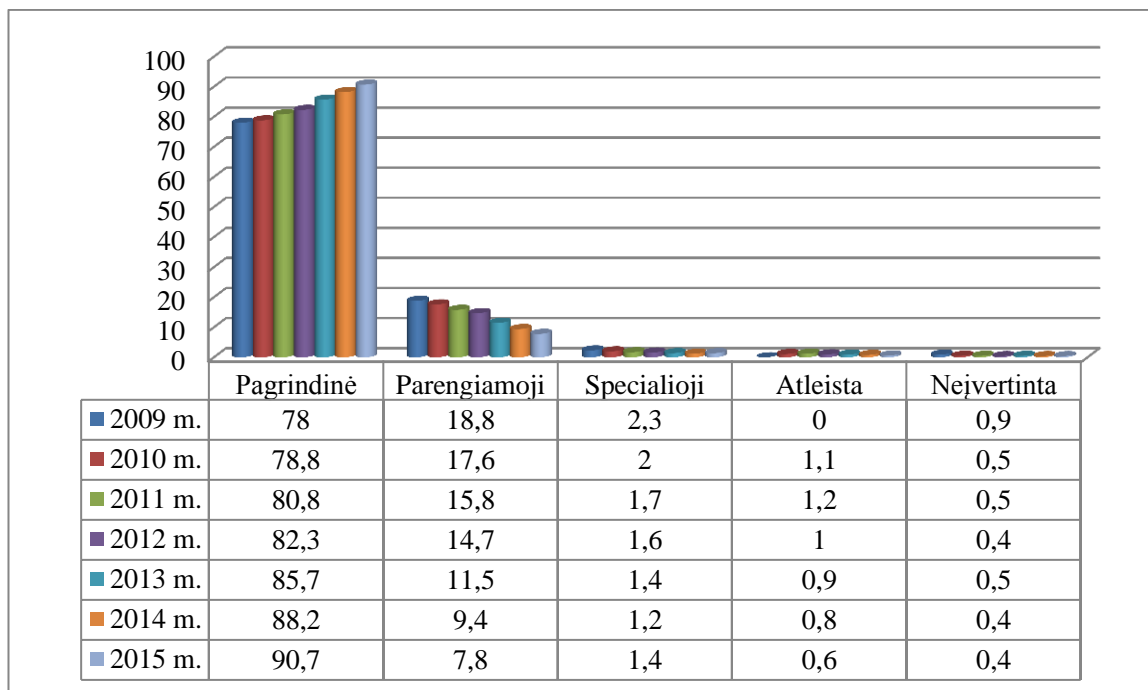
Atleisti. 115 (0,6 proc. patikrinusiųjų mokinių) mokiniai buvo atleisti nuo fizinio lavinimo pamokų, ir didžiausia jų dalis buvo tarp 9–12 klasių grupės mokinių – 44 (0,9 proc. 9–12 klasių mokinių) (žr. 24 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

24 pav. **Mokinių pasiskirstymas pagal fizinio aktyvumo grupes ir pagal klasių grupes 2015 m. (proc. nuo patikrinusiųjų)**

Analizuojant 2009–2015 m. mokinių pasiskirstymo pagal fizinio aktyvumo grupes pokyčius, pastebima, vis mažesnė procentinė mokinių dalis yra priskiriama parengiamajai ir atleistųjų grupėms (žr. 25 pav.).

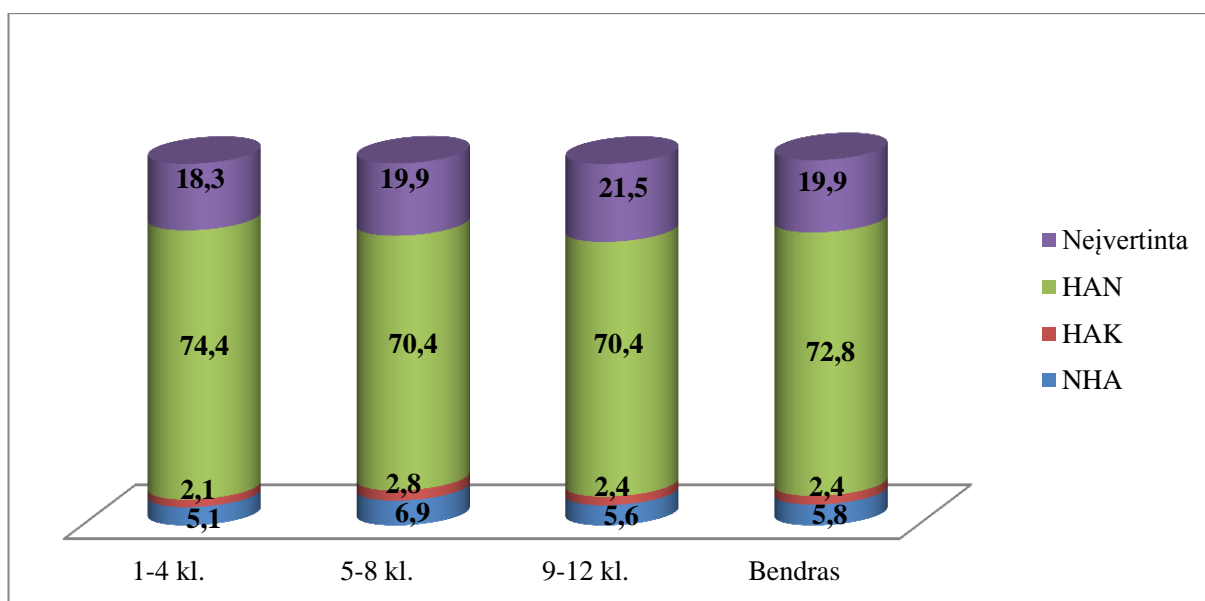

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

25 pav. **Mokinių pasiskirstymas pagal fizinio aktyvumo grupes 2009–2014 m. (proc. nuo patikrinusiųjų)**

5. Harmoningo ir neharmoningo mokinių augimo pasiskirstymas

Mokinių sveikatos profilaktinių duomenų analizės rezultatai parodė, kad 2015 m. 1 029 (5,8 proc.) mokiniams nustatytas neharmoningas augimas. Didžiausią mokinių dalis, kuriai nustatytas neharmoningas augimas yra tarp 5–8 klasių grupės mokinių – 392 (6,9 proc.) (žr. 26 pav.).

Šaltinis: Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras

26 pav. **Mokinių pasiskirstymas pagal augimo įvertinimą ir klasių grupes 2015 m. (proc.)**

Fizinės būklės vertinimo variantai (procentalinis metodas):

1. NHA – Nedarnus (neproporcingas arba neharmoningas) augimas, kai vienas ar keli vaiko rodikliai formuojasi neproporcingai ūgiui.
2. HAN – darnus (harmoningas) augimas (HA), kai ūgis normalus (N), t. y. atitinka amžių arba nukrypęs nuo vidutinio leistinose ribose.
3. HAK (apatinė riba) – darnus (harmoningas) augimas (HA), kai ūgis kraštutinis (labai žemi).
4. HAK (viršutinė riba) – darnus (harmoningas) augimas (HA), kai ūgis kraštutinis (labai aukšti).

APIBENDRINIMAS

Išanalizavus 2015 m. Klaipėdos miesto bendrojo lavinimo mokyklų mokinių sveikatos profilaktinius duomenis, galima pateikti apibendrintą informaciją:

- 2015 m. profilaktiškai sveikatą pasitikrino 97,4 proc. mokinių.
- 2015 m. iš profilaktiškai sveikatą pasitikrinusių mokinių, visiškai sveiki sudarė 9,5 proc. Didžiausia mokinių dalis, turinti nors vieną sveikatos sutrikimą, buvo tarp 5–8 klasių mokinių.
- 2015 m. 72,2 proc. mokinių turėjo regėjimo sutrikimų, jų didžiausia procentinė dalis buvo tarp 1–4 klasių grupės mokinių. Diagnozuotų regėjimo sutrikimų atvejų struktūroje dominuoja toliaregystė (58,3 proc.), trumparegystė (19,1 proc.) ir astigmatizmas (13,9 proc.). Nuo 2010 m. iki 2015 m. vis didesnė mokinių dalis turėjo regėjimo sutrikimų (atitinkamai nuo 55,3 proc. iki 72,2 proc.).
- 2015 m. beveik kas antras mokinys (40,2 proc.) turėjo simptomų, požymių ir nenormalių klinikinių bei laboratorinių radinių, neklasifikuojamų kitur. Diagnozuotų šios sveikatos sutrikimų grupės struktūroje dominuoja širdies ūžesiai ir širdies tonai – 86,2 proc.
- 2015 m. kas šeštas mokinys (15,5 proc.) turėjo kvėpavimo sistemos ligų. Diagnozuotų kvėpavimo sistemos ligų struktūroje dominuoja vazomotorinis ir alerginis rinitas – 51,4 proc. Nuo 2010 m. iki 2015 m. vis didesnė mokinių dalis turėjo kvėpavimo sistemos ligų (atitinkamai nuo 13,6 proc. iki 15,5 proc.)
- 2015 m. beveik kas šeštas mokinys (17,3 proc.) turėjo jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligų, kurių didžiausia procentinė dalis buvo tarp 9–12 klasių grupės mokinių. Diagnozuotų jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligų struktūroje dominuoja skoliozė, kifozė ir lordozė – atitinkamai 47,7 proc. ir 25,3 proc. Nuo 2010 m. iki 2015 m. vis mažesnė mokinių dalis turėjo jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos ligų (atitinkamai nuo 24,2 proc. iki 17,1 proc.).
- 2015 m. 5,5 proc. mokinių turėjo antsvorio problemų, 1,9 proc. buvo nutukę, per mažą svorį turėjo 6,2 proc. mokinių – šių problemų daugiausia buvo 5–8 klasių grupės mokinių tarpe. Nuo 2009 m. iki 2015 m. per mažą svorį turinčių mokinių dalis didėjo.
- 2015 m. kas vienuoliktas mokinys (9,2 proc.) fizinio ugdymo veikloje dalyvavo su apribojimais (parengiamojo arba specialiojoje fizinio aktyvumo grupėje), kurių didžiausia dalis buvo tarp 9–12 klasių grupės mokinių. Nuo 2010 m. iki 2015 m. dalyvaujančių mokinių minėtose fizinio ugdymo grupėse mažėjo.

REKOMENDACIJOS

Išanalizavus Klaipėdos miesto savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų mokinių profilaktinių sveikatos patikrinimų 2015 m. duomenis, pateikiamos rekomendacijos, kuriomis remiantis būtų galima planuoti ir įgyvendinti mokinių sveikatos stiprinimo priemones:

- Pasaulio sveikatos organizacija rekomenduoja motinos ir vaiko sveikatą laikyti prioritetine sritimi, kadangi būsimų kartų sveikata bei gerovė priklauso nuo šiandienos mamų bei vaikų sveikatos, todėl tikslinga būsimus tėvus įtraukti į sveikatos stiprinimo veiklas – organizuoti ir vykdyti mokymus, apimančius aiškią, išsamią ir patikimą informaciją apie mitybą, fizinį aktyvumą nėštumo laikotarpiu, gimdymą, natūralų maitinimą bei kūdikio priežiūrą.

- Būtina mokinių sveikatos priežiūrą vykdyti visomis kryptimis, ypatingą dėmesį skiriant regos sutrikimų profilaktikai: tinkamai aplinkai (mokymosi vieta, sėdėjimo poza, apšvietimas, laiko leidimas prie kompiuterio ir televizoriaus), poilsiui (akių atpalaidavimo pertraukėlės), pilnavertei mitybai bei profilaktiniam regėjimo tikrinimui.

- Mokinių jungiamojo audinio ir skeleto raumenų sistemos funkcionavimo sutrikimų profilaktikai, svarbus yra darbo ir poilsio režimo užtikrinimas, kadangi jis turi didelę įtaką psichologinės ir fizinės sveikatos stiprinimui bei valios ugdymui.

- Būtina nuolatos organizuoti ir vykdyti įvairius mokymus rūkymo ir alkoholio vartojimo žalos sveikatai temomis, sveikos mitybos, fizinio aktyvumo bei streso valdymo temomis.